

Posudek vedoucího práce na práci Jakuba Macharta
„Koncept THYMOS v první knize Homérovy Iliady“

Ve své bakalářské práci Jakub Machart analyzuje užití pojmu THYMOS v prvním zpěvu Homérovy *Iliady*, a to s ohledem na problematiku tzv. homérské psychologie. Cílem práce pak bylo (s. 5) *přiblížit principy používání a charakter pojmu thymos v homérské tvorbě pomocí rozboru jeho osmnácti výskytů v prvním zpěvu Iliady a simultánním srovnáváním nalezených významů se sekundární literaturou*. Autor postupuje tak, že každý z osmnácti výskytů nejprve uvede v řeckém originálu, jednom anglickém a třech českých překladech, následně podá jeho kontextuální výklad, a to za pomoci sekundární literatury, aby ho na závěr kategorizoval podle dvojice vědeckých klasifikací, jednak podle klasifikace Caroline Caswellové a jednak Michaela Clarkea. Po pečlivé a komplexní analýze dochází autor k závěru (s. 50), že *thymos je jakási tělesně zakotvená entita, která přísluší každému člověku, bohu i zvířeti a skrze níž u lidí a bohů probíhají nejrůznější duševní akty. (...) thymos je nejčastěji používán ve spojení s emocemi (...) Dostává se ... často do pozice nezávislé entity, která je do určité míry odlišena od svého nositele. Ovšem případy, ve kterých je hrdina explicitně odlišen od svého thymos, nebo je s ním dokonce v rozporu, stojí na jedné straně spektra autonomie tohoto psychického orgánu, která ve skutečnosti není ani podle zkoumaných výskytů nejčastější. Častěji se objevovaly příklady, ve kterých je thymos s hrdinou v souladu, v takových případech se hranice mezi aktivitou thymos a jeho nositelem začaly většinou rozplývat. (...) V každém případě zůstává velmi patrné silné spojení thymos se svým nositelem. Hrdinův stav je do jisté míry určován stavem svého thymos a vice versa. Je pro hrdinu dokonce tak důležitý, že jeho ztráta znamená smrt*.

K povinnostem vedoucího patří vyzdvihnout zejména silné stránky předkládané práce: zde předně oceňuji, že autor vyvinul mimořádné úsilí, aby se vyrovnal hned se dvojnásobnou jinakostí: jednak to byla jinakost jazyková, kdy autor pracuje — v mezích možného — s řeckým originálem *Iliady*, což je na poměry bakalářského Studia humanitní vzdělanosti dosti výjimečné; druhá jinakost pak souvisí s vlastním fenoménem, který se rozhodl zkoumat, tj. s homérskou psychologií, jež předpokládá nikoliv jedno jediné centrum emocí, kognice a myšlení, jak jsme na to zvyklí z naší tradice, nýbrž pluralitu těchto center, která mají charakter do značné míry autonomních, tělesně fundovaných psychických orgánů, jejichž kompetence se částečně překrývají a jejichž hranice nejsou ostře vymezeny. V moderní době by podobné ustavení psychiky bylo patrně chápáno jako patologické, a to i navzdory tomu, že máme s podobnou pluralitou psychických center sami určitou dílčí zkušenost, a sice v případě autonomní vůli nadaných pohlavních orgánů.

Vedle mimořádného úsilí je třeba ocenit, že práce je kromobyčejně pečlivě vypracovaná: obsahuje příkladně vypracovanou bibliografickou rešerši, kdy si autor opatřil, načetl a zpracoval po mém soudu nejdůležitější díla k dané problematice a dokázal je přiměřeným způsobem shrnout v přehledu vědeckého bádání na s. 7-13. Autor pracoval též s relevantními jazykovými pomůckami a slovníky, které jsou k dispozici. Poznámkový aparát i bibliografie jsou zpracovány profesionálně, navíc s použitím bibliografického software Zotero.

Vlastní interpretace plně odpovídá bakalářskému stupni studia, je vypracována korektně, autor věcně argumentuje a logicky vyvozuje závěry. Zároveň je třeba uvést, že práce není pouhou kompilací: na poli zkoumání homérské psychologie je samozřejmě velmi obtížné přinést něco nového, navíc i v češtině existují vědecké studie, které se tímto problémem komplexně zabývají. Jako přínosné a vcelku originální hodnotím to, že autor si dal tu práci a zanalyzoval, jakým způsobem s termínem THYMOS nakládá trojice moderních českých překladatelů Homéra; výsledky, k nimž dochází, nejsou po mém soudu vůbec triviální: ukazuje se, že — ačkoliv Vaňorný, Šrámek ani Mertlík patrně nebyli a ani nemohli být obeznámeni s moderními výzkumy homérské psychologie a při překladu sledovali pochopitelně jiné ohledy

— v mnoha případech je jejich překlad přiměřený a adekvátní tomu, co o dané problematice víme dnes.

Jsem si samozřejmě vědom toho, že práce má určité nedostatky: text zejména obsahuje řadu anglicismů, a to jak ve větné stavbě tak i celkově ve stylistice práce, které se při vší snaze nepodařilo zcela vymýtit. Autorovi budiž na omluvu, že absolvoval část svých středoškolských studií ve Spojených státech, nicméně doporučuji na českém písemném projevu ještě zapracovat, a to i s ohledem na další postupové práce, které bude autor psát. V textu je též možno nalézt občas překlady (např. na s. 22 *Takový postup je možný nalézt ve studii Caroline Caswell*), není jich tam ovšem ve srovnání s jinými bakalářskými pracemi nijak mnoho.

Celkově práci považuji za velmi zdařilou a hodnotím ji stupněm výborně.

V Kladně 1. září 2021
Josef Kružík